

Ξημέρωσε η ανατολή

Μουδανιά Προποντίδας

Ξη - μέ - ξη - μέ - ρω - σε ηα - να - το - λή - και χα - ρα - ξέ - η
ρνει παί - ρνει κι ονιος τον μαύ - ρο του πά - ει να τον πο -
δρό στο δρό - μο ό - που πή - γαι - νε Θε - όν πα - ρά - κα -

8 1. 2. w
δύ - ση παί
τί - σει στο
λού - σε αχ, Θε - έ Θεέ μου - να, αχ, Θε - έ μου να την έ - βρι -

18
σκα

Ξημέ- ξημέρωσε η ανατολή και χάραξε η δύση,
παίρνει, παίρνει κι ο νιος το μαύρο του, πάει να τον ποτίσει.
Στο δρό- στο δρόμο οπού πήγαινε Θεόν παρακαλούσε:
– Αχ Θεέ, Θεέ μου να, αχ Θεέ μου να την έβρισκα,

Θεέ, Θεέ μου να την έβρισκα τήν αγαπώ στη βρύση,
να τσ', να τα' έδινα να μου 'πλενε και να μη με γνωρίσει.
Έτσι, έτσι που παρακάλεσε, έτσι πηγαίν' τη βρίσκει,
αχ, σαρά- σαράντα τά-, αχ σαράντα τάσια έσυρε

Σαρά-, σαράντα τάσια έσυρε, στα μάτια δεν την είδε
κι απά-, κι απάνω στα σαράντα δυο τη βλέπει δακρυσμένη.
– Κόρη, κόρη μου ποιος σε βούρκωσε και είσαι δακρυσμένη;
Αχ, έχω, έχω άντρα, αχ, έχω άντρα στην ξενιτιά

– Έχω, έχω άντρα στην ξενιτιά τώρα δώδεκα χρόνια
ακό-, ακόμα δυο τον καρτερώ και τρεις τον απαντέχω.

- Κόρη, κόρη εγώ 'μαι ο άντρας σου, εγώ 'μαι κι ο καλός σου.
- Αχ, αν εί- αν είσαι συ, αχ, αν είσαι εσύ ο άντρας μου

αν εί- αν είσαι εσύ ο άντρας μου αν είσαι κι ο καλός μου,
πες μου, πες μου σημάδια του σπιτιού κι έτσι να σε πιστέψω.
– Έχεις, έχεις δεντρί στην πόρτα σου και κλήμα στην αυλή σου.
– Αχ, περα-, αχ περαστικός, αχ περαστικός επέρασες

περα- περαστικός επέρασες τα είδες και τα ξέρεις.
Αν εί- αν είσαι 'σύ ο άντρας μου, αν είσαι κι ο καλός μου,
πες μου, πες μου σημάδια του κορμιού κι έτσι να σε πιστέψω.
–Ωχ, έχεις, έχεις ελιά, ωχ, έχεις ελιά στο πόδι σου

Έχεις, έχεις ελιά στο πόδι σου κι ελιά στην αμασχάλη,
κατά- καταμεσίς στο στήθος σου τ' άστρι και το φεγγάρι.
– Τότε, τότε εσύ 'σαι ο άντρας μου, εσύ 'σαι ο καλός μου,
Ωχ, τότε, τότε εσύ, ωχ, τότε εσύ είσαι ο άντρας μου.

Το τραγούδι αυτό ανήκει στη μεγάλη και προσφιλή οικογένεια των «αναγνώρισεων». Σύζυγος γυρνάει από μακρόχρονη απουσία. Αγνώριστος απ' τα χρόνια, συναντάει την ανύποπτη γυναίκα του και με διάφορα τεχνάσματα προσπαθεί να βεβαιωθεί για την πίστη και τα αισθήματά της. Ο ίδιος βεβαιώνεται και της αποκαλύπτει την ταυτότητά του, αλλά εκείνη ζητάει σημάδια για να πειστεί, σημάδια απόκρυφα που μόνο εκείνος μπορεί να ξέρει. Ακολουθεί η αναγνώριση και η λύτρωση.

Μεγάλη συζήτηση αναπτύχθηκε ανάμεσα στους μελετητές λόγω της μεγάλης ομοιότητας του τραγουδιού με το επεισόδιο του νόστου του Οδυσσέα και της αναγνώρισης από την Πηνελόπη. Υποστηρίχτηκε μεταξύ άλλων ότι πρόκειται για διάπλαση και διάδοση του ομηρικού επεισοδίου μέσω των πλανόδιων ραψωδών. Ο Ι. Θ. Κακριδής, όμως, πιστεύει ότι το θέμα της αναγνώρισης ανήκει σ' ένα προομηρικό ποιητικό στρώμα, και ότι τόσο ο Όμηρος όσο και το τραγούδι άντλησαν από αυτή την παγκόσμια λαϊκή προφορική παράδοση. (Μιράντα Τερζοπούλου, 2008, από το www.domnasamiou.gr)